

Notat: Forslag til evalueringskriterier af udlodningsloven

Evaluering af udlodningsloven

1. Baggrund

Den politiske aftale¹ om ændring af udlodningsmodellen blev indgået af Socialdemokratiet, Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti i januar 2017 med ikrafttrædelse 1. januar 2018.

Udlodningsmidlerne har til formål at støtte almennyttige tiltag. Udlodningsbeløbet fastsættes i dag af overskuddet fra de to statslige spilselskaber Danske Lotteri Spil A/S og Klasselotteriet A/S.

Udlodningsmidlerne fordeles i tre grupper:

1. Gruppe 1: Hovedorganisationer og foreninger med faste driftstilskud.
2. Gruppe 2: Selvejende institutioner, hestevæddeløbssporten og kulturelle formål samt pulje til visse idrætsformål.
3. Gruppe 3: Projektmidler under seks ministerområder.

Af den politiske stemmeaftale fremgår det, at udlodningsmodellen skal evalueres tre år efter ikrafttrædelse, såfremt modtagere i gruppe 3 ikke vil få udlodningsmidler i et år som følge af udviklingen i overskuddet fra spilselskaberne. I forbindelse med evalueringen blev det yderligere aftalt, at der bl.a. vil blive set på alternative finansieringskilder til udlodningsloven. Udlodningsmodellen skulle således efter hensigten evalueres i 2021. Evalueringen af udlodningsmodellen blev dog i juli 2021 udskudt til 2022.

I forbindelse med Kulturministeriets kommende arbejde med evalueringen af udlodningsmodellen, vil Det Private Idrætsforbund i nærværende notat fremsætte konkrete anbefalinger til, hvad en kommende evaluering bør have fokus på.

Det Private Idrætsforbund består af brancheorganisationen Dansk Fitness & Helseorganisation (DFHO), De Danske Danseskoler og Foreningen Private Golfbaner.

2. Problemstilling

I dette afsnit redegøres for nogle af de problemstillinger, der eksisterer i den nuværende udlodningsmodel, som bør adresseres i en kommende evaluering.

2.1. Manglende muligheder for nytænkning

De private idrætsaktører bestående af blandt andet fitnesscentre, danseskole, golfbaner yagastudier, rideskoler, balletskoler mv. danner i dag motionsrammerne for en stor del af de danske idrætsudøvere på tværs af alder, geografi og sociale forhold. Antallet af danskere, som vælger at dyrke deres motion i privat regi, har således over de seneste år været støt stigende, hvor bl.a. fitness nu er blevet et af danskernes foretrukne valg af aktivitet – både når det gælder unge, voksne og ældre. Således er fitness eksempelvis blandt de unge i aldersgruppen 13-15 år mere populært end fodbold. I takt med danskernes øgede brug af de private idrætstilbud, har de private idrætsaktører også fået en øget betydning for styrkelsen af idrætsaktiviteten i Danmark og ikke mindst for at fremme sunde motionsvaner for en bredere del af befolkningen.

¹ [Stemmeaftale om ændring af udlodningsmodellen](#), januar 2017.

I dag rummer den nuværende udlodningsmodel dog ikke mulighed for at støtte almenyttige aktiviteter iværksat af private idrætsaktører på trods af, at de private idrætsaktører i høj grad når nye og flere målgrupper og i stigende grad er med til at fremme idrætsdeltagelsen bredt i Danmark. Det indebærer desuden en risiko for, at nye innovative samarbejder og projekter på tværs af idrætten begrænses, og dermed at der ikke iværksættes nytænkende tiltag, som ville kunne nå flere danskere og nye målgrupper.

2.2. Manglende evalueringsmekanisme af tildelingernes effekt

Tilsvarende har den automatiske tildeling af midler til gruppe 1 og 2 den konsekvens, at der ikke er gennemsigtighed om, hvad midlerne anvendes til, ligesom der ikke foretages en systematisk evaluering og vurdering af tildelingernes værdiskabelse og effekt – herunder hvorvidt indsatserne medvirker til styrke idrætten ved bl.a. at øge idrætsdeltagelsen samt nå flere typer af målgrupper. Det gælder eksempelvis også spørgsmålet om, hvorvidt tildelingerne til almenyttige tiltag også har en effekt i forhold til at nå de ressourcetsvage grupper, som i mange henseender fortsat står uden for idrætslivet. I dag ved man således ikke, hvorvidt indsatserne har den ønskede effekt. Der gælder, så vidt vides, alene for støtte til pulje 3 projekter, at der stilles krav om evaluering af indsatserne.

2.3. Risiko for udsving i midler til gruppe 3

Med ikrafttrædelsen af den nye udlodningsmodel blev det ligeledes vedtaget, at gruppe 1 tildeles midler før gruppe 2, gruppe 2 tildeles midler før gruppe 3, og gruppe 3 modtager det resterende af de samlede udlodningsmidler. Det betyder, at hvis der er udsving i overskuddet fra spilselskaberne, risikerer puljen til projekter i gruppe 3 at blive reduceret. En stor del af midlerne i gruppe 3 går til mindre etablerede, innovative projekter. Og en eventuel reduktion af midler til gruppe 3 kan således også have en effekt på udviklingen og innovationen af projekter, der bl.a. ville kunne udbrede idrætten og få flere og nye grupper til at blive en del af idrætsfællesskabet. Kulturministeriet har fastslået, at gruppe 3 siden ikrafttrædelsen af udlodningsloven har modtaget et stabilt niveau på omkring 69-77 mio. kr. årligt².

2.4. Udmøntning af midler fra hestevæddeløb

Som led i stemmeaftalen blev det aftalt, at udlodningsmidlerne til hestevæddeløbssporten udfases efter en overgangsperiode på fire år. I 2023 reduceres udlodningsmidlerne til hestevæddeløbssporten således årligt med 20 pct. i forhold til 2022³, såfremt det kan godkendes af EU-Kommissionen. Af aftalen fremgår det, at der efter udfasningsperioden skal fastsættes et beløb, som fortsat skal gå til breddeidrætten inden for hestevæddeløbssporten. De øvrige frigjorte midler fordeles til gruppe 3. Der foreligger dog ikke en endelig plan over, hvilke typer af tiltag og eventuelle samarbejder de frigjorte midler, som overgår til gruppe 3, bør anvendes til.

3. Løsningsforslag

På baggrund af ovenstående udfordringer ved den nuværende udlodningsmodel, anbefaler Det Private Idrætsforbund, at den kommende evaluering af udlodningsmodellen, ud over en vurdering af risikoen for udsving for gruppe 3, også ser på følgende forhold:

² Pressemeddelelse: "[Udskydelse af evalueringen af udlodningsmodellen](#)", Kulturministeriet, 17. juni 2021.

³ "[Politisk stemmeaftale om ændring af udlodningsmodellen mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti](#)", januar 2017.

- Hvorvidt støtten til idrætsformål har indfriet målene om at styrke idrætten – herunder øget idrætsdeltagelsen – samt givet særligt ressourcetsvage grupper mulighed for en aktiv hverdag.
- Mulighederne for at indarbejde en evalueringsmekanisme i den automatiske støttetildeling, som styrker gennemsigtigheden af støttens anvendelse og værdiskabelse.
- Hvorvidt udlodningsmodellen har fordret nye, innovative samarbejder på tværs af idrætten, og i hvilken form der evt. har været almennyttige samarbejder mellem den private idræt og foreningsidrætten i indsatsen for at nå nye målgrupper.
- Hvorvidt udlodningsloven i dag muliggør offentlige-private-samarbejder på tværs af idrætten til igangsættelse af almennyttige tiltag.